

Uz Sākumlapu > ... > Tiesāšanās Procedūras > Videokonferences > Pierādījumu iegūšana
Videokonferencē Estonia

Pierādījumu iegūšana videokonferencē

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Igaunija

1 Vai ir iespējams iegūt pierādījumus videokonferencē, vai nu piedaloties tiesai dalībvalstī, kas iesniedz pieprasījumu, vai minētās dalībvalsts tiesai pierādījumus iegūstot tiešā veidā? Ja iespējams, kādas ir piemērojamās valsts procedūras vai tiesību akti?

Jā, pierādījumus var iegūt, izmantojot videokonferenci. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās vai komercietās (pārstrādāta redakcija) 20. panta 1. punktā ir noteikts, ka iesniedzēja tiesa iegūst pierādījumus, izmantojot videokonferenci vai citas komunikācijas tehnoloģijas, ar noteikumu, ka šādas tehnoloģijas ir pieejamas tiesai un ka tiesa uzskata šādas tehnoloģijas izmantošanu par piemērotu konkrētajos lietas apstākļos. Igaunijas tiesām ir vajadzīgais videokonferenču tehniskais aprīkojums. Saskaņā ar 15. panta 6. punktu Civilprocesa kodeksā (*Tsiviilkohtumenetluse seadustik*, pieejams tiešsaistē [šeit](#)) kodeksa noteikumus piemēro gadījumos, kad kādas ES dalībvalsts tiesa lūdz palīdzību pierādījumu iegūšanā Igaunijā, ja vien Regulā (ES) 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās vai komercietās (pārstrādāta redakcija) nav noteikts citādi. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 15. panta 5. punktu, ja vien tiesību aktos vai nolīgumos nav noteikts citādi, Igaunijas tiesa pēc ārvalsts tiesas lūguma sniedz tiesisko palīdzību procesuālas darbības veikšanai, ja pieprasītā darbība saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem ir piekritīga Igaunijas tiesai un nav aizliegta ar tiesību aktu. Procesuālu darbību var veikt arī saskaņā ar ārvalsts tiesību aktiem, ja tas vajadzīgs tiesvedībai minētajā ārvalstī un nekaitē tiesvedībā iesaistīto pušu interesēm. Tiesas sēdes vai uzklaušīšanu, ko rīko attālināti, reglamentē Civilprocesa kodeksa 350. pants. Nav īpašu noteikumu vai ierobežojumu videokonferences rīkošanai saskaņā ar Regulu 2020/1783, tostarp attiecībā uz tiesas sēdi vai uzklaušīšanu, ko rīko attālināti, ja videokonferenci tieši organizē citas dalībvalsts iesniedzēja tiesa saskaņā ar regulas 20. pantu.

2 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz videokonferencē nopratināmajām personām, piemēram, vai tie var būt tikai liecinieki vai arī, piemēram, eksperti vai puses?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 350. panta 1. punktu pusei, kura piedalās tiesas sēdē vai uzklaušīšanā, ko rīko attālināti, ir iespēja procesuālas darbības veikt reāllaikā, t.i., sniegt ar zvērestu apliecinātu liecību vai tiesvedībā pēc lūgumraksta – sniegt liecību bez zvēresta; saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 350. panta 2. punktu lieciniekus vai ekspertus var arī uzklaušīt attālināti.

Tas nozīmē, ka tiesvedības dalībnieks tiesas sēdē vai uzklaušīšanā, ko rīko attālināti, var sniegt ar zvērestu apliecinātu liecību vai tiesvedībā pēc lūgumraksta – sniegt liecību bez zvēresta, un liecinieku vai ekspertu arī var uzklaušīt tiesas sēdē vai uzklaušīšanā, ko rīko attālināti.

3 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz pierādījumiem, ko iespējams iegūt videokonferencē, un, ja pastāv, tad kādi?

Skat. atbildi uz iepriekšējo jautājumu.

4 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz to, kur jāveic personas nopratināšana, izmantojot videokonferenci, t. i., vai tam jānotiek tiesā?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 350. panta 1. punktu tiesa var rīkot tiesas sēdi vai uzklauššanu attālināti tā, lai tiesvedības dalībnieks vai tā pārstāvis vai padomdevējs tiesas sēdes laikā var atrasties citā vietā un minētajā vietā veikt procesuālās darbības reāllaikā.

Tas nozīmē, ka tiesa var rīkot tiesas sēdi vai uzklauššanu attālināti tā, ka personai nopratināšanas laikā nav jāatrodas tiesas zālē.

5 Vai ir atļauts ierakstīt videokonferences tiesas sēdes un, ja ir – vai ir pieejamas atbilstošās iekārtas?

Jā, tiesas sēdes drīkst ierakstīt. Ierakstu veic saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 52. vai 42. pantā minēto procedūru. Tiesās izmantotā attālinātas nopratināšanas tehnoloģija ļauj ierakstīt uzklauššanu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 52. pantu.

6 Kādā valodā būtu jānotiek tiesas sēdei: a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 12.–14. pantu; un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 32. panta 1. punktu tiesvedības un tiesas darba valoda ir igauņu valoda. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 32. panta 2. punktu tiesas sēžu un citu procesuālo darbību protokolus izstrādā igauņu valodā. Tiesa var reģistrēt protokolā visas tiesas sēdē svešvalodā sniegtās liecības vai paskaidrojumus attiecīgajā svešvalodā kopā ar to tulkojumu igauņu valodā, ja tas ir vajadzīgs, lai precīzi atspoguļotu liecības vai paskaidrojuma saturu. Civilprocesa kodeksā nav īpašu noteikumu attiecībā uz valodu lietojumu liecības vai paskaidrojuma sniegšanai pēc citas dalībvalsts tiesas pieprasījuma saskaņā ar Regulu (ES) 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās (pārstrādāta redakcija).

7 Ja ir nepieciešami tulki, kas ir atbildīgs par viņu nodrošināšanu un kur viņiem būtu jāatrodas, a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 12.–14. pantu; un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 34. panta 1. punktu, ja tiesvedības puse nepārvalda igauņu valodu un tiesvedībā tai nav pārstāvja, tiesa, ja iespējams, pēc minētās puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas piesaista tulku. Ja tiesvedības puses liecības ir saprotamas tiesai un pārējām tiesvedības pusēm, tulks nav nepieciešams. Ja tiesa nevar nekavējoties nodrošināt tulku, tā izdod rīkojumu, saskaņā ar kuru tiesvedības pusei, kurai vajadzīga tulka palīdzība, tiesas noteiktā termiņā pašai jāatrod tulks vai pārstāvis, kurš pārvalda igauņu valodu (Civilprocesa kodeksa 34. panta 2. punkts). Igaunijas Civilprocesa kodeksā nav īpašu noteikumu attiecībā uz tulka atrašanās vietu regulā noteiktās pierādījumu iegūšanas laikā.

8 Kāda procedūra attiecas uz tiesas sēdes sagatavošanas darbiem un laika

un vietas paziņošanu nopratināmajai personai, a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 12.–14. pantu; un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu? Attiecībā uz abiem variantiem — nosakot uzklaušanās dienu, cik daudz laika būtu jāatvēl, lai persona paziņojumu saņemtu pietiekami savlaicīgi?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 343. panta 1. punktu tiesvedības pusēm un citām personām, kuras uzaicināmas uz tiesas sēdi, tiesa nosūta pavēsti, kurā norādīts tiesas sēdes laiks un vieta. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 343. panta 2. punktu tiesas pavēste jānosūta vismaz 10 dienas pirms tiesas sēdes datuma. Šis termiņš var arī būt īsāks, ja tiesvedības puses tam piekrīt.

9 Kādas ir videokonferences izmantošanas izmaksas un kā tās būtu jāapmaksā?

Izmaksas, kas saistītas ar pierādījumu iegūšanu saskaņā ar Regulu 2020/1783, reglamentē regulas 22. pants. Civilprocesa kodeksa 15. panta 4. punktā noteikts, ka iesniedzējai tiesai nav jāsedz procesuālās darbības izmaksas. Tiesa, kas veic procesuālo darbību, par izmaksām informē iesniedzēju tiesu, un tiek uzskatīts, ka šīs izmaksas ir saistītas ar izskatāmo lietu. Ar pierādījumu iegūšanu saistītās izmaksas kā būtiskas tiesvedības izmaksas sedz saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 148. panta 1. punktu, kurā noteikts, ka tad, ja tiesa nav noteikusi citādi, tiesvedības izmaksas tiesas noteiktajā apmērā avansā sedz tiesvedības puse, kas iesniegusi prasību, ar kuru saistītas šīs izmaksas. Ja prasību iesniegušas abas puses vai ja tiesa ir uzaicinājusi liecinieku vai ekspertu vai lūgusi veikt pārbaudi, puses sedz izmaksas vienādās daļās. Ņemot vērā to, ka tiesu rīcībā ir videokonferenču telpas un aprīkojums, netiek piemērota maksa par tā izmantošanu.

10 Kādas ir prasības (ja ir), lai nodrošinātu, ka persona, kuru tieši nopratinās tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tiek informēta par to, ka tās dalība ir brīvprātīga?

Regulas 19. panta 2. punktā noteikts, ka iesniedzēja tiesa informē nopratināmās personas par to, ka dalība nopratināšanā ir brīvprātīga.

11 Kāda ir nopratināmās personas identitātes pārbaudes procedūra?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 347. panta 2. punkta 1. apakšpunktu tiesa sēdes sākumā noskaidro, kuras no uzaicinātajām personām ir ieradušās, un pārbauda šo personu identitāti. Kodeksā nav paredzētas īpašas procedūras identitātes pārbaudei tiesas sēdē. Tiesas uzdevums ir noskaidrot uzaicināto personu identitāti. Šajā nolūkā tiesa pārbauda, piemēram, personu apliecinošu dokumentu, kurā ir fotogrāfija. Personas, kas piedalās videokonferencē, identitāti var noteikt, piemēram, pamatojoties uz dokumenta kopiju, kas iepriekš iesniegta tiesā.

12 Kādas prasības ir piemērojamas zvēresta nodošanai un kāda informācija ir nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, ja zvērests ir vajadzīgs tiešai pierādījumu iegūšanai saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 269. panta 2. punktu tiesvedības puse pirms liecināšanas nodod šādu zvērestu:

“Es, (vārds/uzvārds), zvēru pie sava goda un sirdsapziņas, ka teikšu tikai patiesību, neko nenoklusēšu, liecību nepapildināšu un nemainīšu.” Tiesvedības dalībnieks nodod zvērestu mutiski un paraksta zvēresta tekstu.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 36. panta 1. punktu persona, kura nepārvalda igauņu valodu, nodod zvērestu valodā, ko šī persona brīvi pārvalda; saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 36. panta 2. punktu ar parakstu apliecina zvēresta tekstu, kas sagatavots igauņu valodā un ko iztulko attiecīgās personas klātbūtnē pirms parakstīšanas.

Civilprocesa kodeksa 262. panta 1. punkta otrajā teikumā noteikts, ka pirms liecības nodošanas tiesa paskaidro lieciniekam, ka viņa pienākums ir teikt patiesību, un iepazīstina liecinieku ar kodeksa 256.-259. panta saturu. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 303. panta 5. punktu ekspertu uzklaušīšanai piemēro tos pašus noteikumus, ko piemēro liecinieku uzklaušīšanai. Ekspertu, kas nav tiesas eksperts vai reģistrēts privāts eksperts, pirms eksperta atzinuma sniegšanas brīdina par atbildību saistībā ar apzinātu nepatiesu atzinuma sniegšanu, un eksperts to apstiprina, parakstot tiesas sēdes protokolu vai brīdinājuma tekstu. Parakstīto brīdinājumu kopā ar eksperta atzinumu iesniedz tiesai.

13 Kādi ir pasākumi, lai nodrošinātu, ka videokonferences vietā atrodas kontaktpersona, ar kuru var sazināties tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, un persona, kas tiesas sēdes dienā ir pieejama videokonferenču iekārtu izmantošanai un jebkādu tehnisku problēmu risināšanai?

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 350. panta 3. punktu tiesas sēdē vai uzklaušīšanā, ko rīko attālināti, visām tiesvedības pusēm ir jānodrošina tiesības iesniegt sūdzības un pieteikumus un izteikt viedokli par pārējo tiesvedības pušu sūdzībām un pieteikumiem, kā arī jānodrošina citu tiesas sēdes nosacījumu tehniski droša izpilde tiesvedības dalībnieka, kas neatrodas tiesas zālē, attēla un balss skaņas pārraidīšanā reāllaikā uz tiesu un otrādi.

Visās tiesās ir Reģistru un informācijas sistēmu centra darbinieks, kas strādā kā iekšējais IT speciālists, kurš nodrošina videokonferences iekārtu darbību un novērš tehniskās problēmas.

14 Kāda papildu informācija (ja ir) nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu?

Vajadzīgā informācija ir norādīta pieprasījuma veidlapā. Jebkāda papildu informācija ir atkarīga no konkrētiem katras lietas apstākļiem.

Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 32. panta 1. punktu tiesvedības un tiesas darba valoda ir igauņu valoda. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 32. panta 2. punktu tiesas sēžu un citu procesuālo darbību protokolus izstrādā igauņu valodā. Tiesa var reģistrēt protokolā visas tiesas sēdē svešvalodā sniegtās liecības vai paskaidrojumus attiecīgajā svešvalodā kopā ar to tulkojumu igauņu valodā, ja tas ir vajadzīgs, lai precīzi atspoguļotu liecības vai paskaidrojuma saturu. Igaunijas Civilprocesa kodeksā nav ietverti īpaši noteikumi atbilstoši Regulai (ES) 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās (pārstrādāta redakcija) attiecībā uz valodu lietojumu liecību vai paskaidrojumu pieņemšanā.

■ Lapa atjaunināta: 28/10/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.